

Utvärdering Framtidsspår

Arbetsrapport 1 – Ingångsrapport

Febr 2009

Gunnar Svensson, Integratia konsult

Innehållsförteckning

Utvärdering Framtidsspår	1
Inledning	2
Utvärdering – syfte, metod, design	2
Framtidsspår – projektbeskrivning	2
Mål och aktiviteter enligt ansökan	3
Projektorganisation	4
Nulägesbeskrivning - Base line study Lövgärdet	5
Mål, målgrupper och process - lägesbeskrivning i Framtidsspårs organisationer dec 2008/jan 2009	7
Mål	7
Problembeskrivning och målgrupp	9
Process & Struktur	11
Får vi vara med? – ungas delaktighet i Framtidsspår	13
Reflektioner & rekommendationer	15
Utvärderarens reflektion kring målgrupp, innehåll, mål och mätbarhet	15
Några rekommendationer till Framtidsspår	18
Nästa rapport	19
Underlag och referenser	20

Inledning

Den utvärderingsrapport som du håller i handen, är den första i en planerad serie av tre. Den handlar om projektet Framtidsspår, med inriktning på unga 16-24 år, som står utanför arbetsmarknaden eller befinner sig i övergången mellan skola och arbetsliv. Det är geografiskt avgränsat till Gunnared i nordöstra Göteborg. De flesta verksamheter bedrivs i stadsdelen Lövgärdet. Projektet är delfinansierat av Europeiska Socialfonden.

Tanken med den här rapporten är att den ska tjäna som något av en ingångsrapport, en så kallad base line study, som bildar grund som ett navigeringsverktyg för organisationerna bakom projektet. Den ska ses som en nulägesbeskrivning, som vi om två år kan jämföra erfarenheter emot. Den vill vara både ett verktyg i utvärderingen av projektet för projektets intressenter och en kunskaps- och inspirationskälla för andra, intresserade av ämnesområdet.

Utvärdering – syfte, metod, design

Utvärderingen av Framtidsspår är en sk processutvärdering. Det innebär en ansats, där utvärderaren har en ledsagande roll mer än en strikt bedömande. Utvärderaren deltar i styrgruppsmöten, möten med operativa grupper och regelbundna möten med projektledare och projektägare. Det ger en kontinuitet som ligger till grund för rapportering, iakttagelser, reflexioner, slutsatser och rekommendationer som ges i utvärderingsrapporten. Utvärderingen vill vara ett hjälpmedel för projektets samverkanspartner både i att vara målfokuserade, att nå så långt som möjligt och att reflektera över erfarenheter under resans gång. Målgruppen för utvärderingen är därför primärt projektets partner, vidare naturligtvis Europeiska socialfonden, som delfinansierar Framtidsspår. Men det är också en förhoppning om att utvärderingsrapporterna ska ha ett läsvärde för andra som följer projektet eller som har liknande verksamheter på gång.

Som nämnts i inledningen vill rapporten fungera som en ingångsrapport, en slags fond, mot vilken resultat och erfarenheter under projekttiden kan ställas. Ingångsvärden är av både kvalitativ och kvantitativ natur. Av kvalitativ art är det ganska stora antal intervjuer som gjorts, totalt närmare 20 stycken. Kvantitativt ligger statistik från Göteborgs stads hemsida, samt från SDF Gunnared till grund. Avsikten är att låta slutrapporten – om två år – reflektera såväl ingångsrapport som projekterfarenheter. Centrala frågor för förståelsen av det förändringsarbete som projektet vill initiera blir då till exempel "hur tänkte vi då?", "hur blev det?", "vilka förändringar gjordes under resans gång?", "varför?" och "vad kan vi lära oss av detta för framtida arbete?".

Framtidsspår – projektbeskrivning

Framtidsspår är ett ungdoms- och arbetslivsprojekt med fokus på unga 16-24 år i Gunnared i nordöstra Göteborg. Syftet - den övergripande målsättningen - med Framtidsspår är att förebygga att

unga människor hamnar i utanförskap och genom detta främja ungas väg till etablering på arbetsmarknaden.

Grundtanken i Framtidsspår är att orsaken till att ungdomar hamnar utanför arbetsmarknad eller skola inte enbart står att söka hos den unge själv. I arbetet med unga finns brister i samverkan mellan olika instanser och aktörer, vilket kan försvåra vägen för unga mot ett ansvarstagande vuxenliv med utbildning och arbete. Denna grundhållning leder till ett nytt sätt att tänka samverkan mellan och inom organisationer, och ett nytt samspel mellan organisationer och unga. Denna metodutveckling är unik och har enligt ansökan inte genomförts tidigare i den form som nu avses.

Framtidsspår kommer att arbeta med ett helhetsperspektiv. Om fler unga skall komma in i arbetslivet måste de berörda organisationerna arbeta med olika steg och tidigt finna individen där han/hon är. Projektet kommer kontinuerligt att arbeta med olika former för lärande: skolträning i alternativa skolformer för dem som inte lyckats i den ordinarie skolan, både i form av enstaka kurser och i form av en längre kurs i folkhögskoleregi; värderingsfrågor kommer att lyftas i tjej- och killgrupper, utepedagogik kommer att användas som en metod för lärande; vidare kommer Göteborgs stads ledarskapsutbildning för unga att involvera ett antal unga. Arbetsträning/praktik kommer att ske i ett flerstegsprogram i de ingående organisationernas verksamhet eller externt. Studiebesök på arbetsplatser, besök av arbetsgivare och olika former av mentorskap är andra exempel på jobbförberedande aktiviteter.

En metodplattform och manual kommer att utvecklas för hur samverkan skall ske för att förbättra förutsättningar för ungas väg till vuxen- och arbetsliv. Kompetensutveckling kommer att genomföras med inriktning på tillämpning av metoder för självskattning och informellt lärande. Implementering av metoder, erfarenheter och verktyg skall ske i de ingående organisationerna och spridas till det omgivande samhället som ett resultat av projektet.

Framtidsspår drivs inom ramen för Europeiska Socialfonden, programområde 2. Projektet löper från 2008-05-01—2010-12-31. Den totala budgeten utgör för hela perioden 20 milj kr, varav 9 milj utgör EU-stöd.

Mål och aktiviteter enligt ansökan

Projektmålen är inriktade på tre olika målgrupper. För målgruppen unga 16-24 år är det övergripande projekt målet att bidra till att underlätta ungas etablering i arbetslivet och att förebygga att unga hamnar i utanförskap. För samverkande organisationer, som alltså ses som en målgrupp, är projekt målet att etablera en modell för samverkan som tillvaratar resurser på ett bättre sätt, för att underlätta ungas etablering och förebygga utanförskap. En tredje målgrupp är det omgivande externa samhället, och för denna är målet att påverka strukturer som försvårar för ungas etablering. Den modell som tas fram inom ramen för projektet skall fungera som ett spridnings- och inspirationsverktyg för andra stadsdelar eller kommuner.

150 ungdomar/år kommer att delta i olika aktiviteter inom projektet. Viktiga aktiviteter som nämns är utbildning (20 ungdomar/år), dels genom skolträning dels genom en baskurs för allmän

gymnasiekompetens, vidare arbetsträning (10 ungdomar/år), tjejgrupper (två grupper/år à minst sex tjejer), killgrupper (två grupper/år à minst sex killar), musik- (40 ungdomar/år) och dansaktiviteter (20 ungdomar/år).

Effekten skall enligt ansökan bli att socialbidrag för unga 16-24 år i Gunnared minskar med 10%, ett förbättrat upplevt hälsotillstånd hos 25% av deltagarna, en förbättrad upplevd boendesituation hos 25%, att antalet brottsdömda i Gunnared minskar med 10%, att 10 ungdomar/år går vidare till arbetsträning/praktik, att 10 ungdomar/år går vidare till arbete eller studier.

För målgruppen samverkande organisationer planeras bland annat gemensamma seminarier och utbildningsdagar kring olika teman, utvärderingsseminarier, studiebesök samt metodseminarier. För mottagare av projektresultat planeras bland annat öppna seminarier samt två konferenser under projektiden.

Projektorganisation

Projektägare är Göteborgs Räddningsmission.

Samverkande organisationer är Föreningen Eklövet, Ljungskile folkhögskola, Stena fastigheter Göteborg AB, Bostads AB Poseidon, SDF Gunnared/Fritid, SDF Gunnared/Individ och Familjeomsorg, Lövgårdets missionskyrka/Rosa huset, KFUK-KFUM Göteborg, Studieförbundet Bilda Väst samt Fryshuset/United Sisters. Efter att ansökan lämnats in har KFUK-KFUM Göteborg lämnat projektsamarbetet.

Följande funktioner ska finnas i projektorganisationen enligt projektbeskrivningen:

Styrgrupp	De samverkande organisationerna bildar en styrgrupp, som utgör projektets styrande funktion. Styrgruppen träffas ca tre gånger/termin
Projektledning	består av projektägare, projektledare och delprojektledare. Har ansvar för planering, genomförande och uppföljning av projektet.
Operativ funktion	består av arbetsgrupper och medarbetare, med ansvar att utföra verksamhet och rapportera utvecklingen till projektledningen
Referensgrupp	består av ungdomar och andra experter och har uppgiften att säkerställa målgruppens delaktighet och att målgruppens behov tillgodoses
Utvärderare	följer kontinuerligt projektet och bistår projektledningen med rapporter, analyser samt förslag till åtgärder
Ekonomiadministration	har till uppgift att stödja projektet med ekonomisk redovisning och uppföljning

Nulägesbeskrivning - Base line study Lövgärdet

Framtidsspår genomförs i Gunnared, och framförallt i stadsdelen Lövgärdet, där både heltidsverksamheter, flera av gruppverksamheterna och den öppna verksamheten äger rum. Hur kan man beskriva detta område och dess invånare? I ansökan anges ett antal indikatorer mot vilka målen för projektet skall mätas: socialbidrag, upplevt hälsotillstånd, upplevd boendesituation, brottsdömda, skadegörelse i bostadsområden.

Är det sådana indikatorer som visar tillståndet i en stadsdel eller finns det andra, som är mer tillförlitliga? Statistik är generaliserande och häri ligger både tillgången och risken: Det finns en risk att statistiken förstärker redan existerande föreställningar i majoritetssamhället om "dom andra", statistik blir sanningar utifrån hur frågorna ställs. Skulle beskrivningen se likadan ut om den gjordes inifrån, av invånarna i ett område, som när området och dess invånare studeras utifrån? Samtidigt är statistik en pålitlig källa. Om en förändring ska ske, behöver fakta som visar att en förändring behövs, föreligga. Statistiken talar sitt språk. Rätt använd kan den tjäna som underlag i förändrings- och utvecklingsarbetet.

För att "ta tempen" på tillståndet i stadsdelen återkommer frågan om en sådan här stadsdelsbeskrivning i intervjuer med ungdomar, som deltar i projektets verksamheter.

I Lövgärdet bor 6772 personer (2007-12-31), i Gunnared totalt 22227¹. Andelen barn och ungdomar är betydligt högre än genomsnittet för Göteborg. Andelen medborgare födda i utlandet är nästan tre gånger så hög som för Göteborg i stort. Andelen öppet arbetslösa (okt 2007) är för Lövgärdets del 5,6% jämfört med 2,9% för hela Göteborg. I åldersgruppen 18-24 är andelen 6,5% i Lövgärdet mot 3,1% för hela staden. Notera dels att här finns ett mörkertal eftersom man inte kan se i statistiken dem som är arbetslösa men uppbär sjukpenning eller dem som inte anmält sig som arbetslösa överhuvudtaget, dels att dessa siffror är mer än ett år gamla, alltså från tiden innan den kraftiga konjunktursvängningen, som eskalerat under senaste halvåret. Erfarenhet visar att det är "sist in, först ut" som gäller i samband med varsel och uppsägningar. Den ljusning på arbetsmarknaden som skedde, inte minst för unga under senaste högkonjunkturen, har förändrats drastiskt. Hur det kommer att påverka livs- och arbetsmarknadssituationen för unga i Lövgärdet är det ännu för tidigt att säga, men det finns all anledning till ökad uppmärksamhet och behov av ökade insatser. Redan under högkonjunkturen var arbetslöshetssiffrorna för unga i Lövgärdet mer än dubbelt så höga som för staden i sin helhet. I en konjunkturedgång, när kampen om de få jobben hårdnar, är det troligt att denna grupp får ytterligare svårare att konkurrera och komma in på/stanna kvar på arbetsmarknaden.

Hur ser då hälsosituationen ut? "Det är ojämlikt med hälsan i Västra Götalandsregionen", konstaterar Siv Andersson, planeringsledare, SDF Gunnared. "Det som är genomgående för åldersgruppen (unga vuxna) är att man ger uttryck för att ha för lite vägledning från vuxna, att det är för många val, att

---

¹ Statistikuppgifter är hämtade från Göteborgs stads hemsida, www.goteborg.se

man känner sig utlämnad”, fortsätter hon. Uppgiften är hämtad från en arbetsgrupp som tittat närmare på hälsosituationen och producerat rapporten ”Lägesöversikt. Projekt Unga Vuxna”².

Ett sätt att se på hälsosituationen är de s k ohälsotalen, statistik som kan hämtas från Göteborgs stads hemsida. Problemet med den här sammanställningen är att den utgår från dem som haft sjukersättning från Försäkringskassan. Det finns en stor grupp med ohälsa, som uppbär försörjningsstöd, men de syns inte i statistiken. Den senaste statistiken som finns är från 2007. Ohälsotalet för staden som helhet är 34,5, ett mått på utbetalda ersättningsdagar från Försäkringskassan. För män ligger siffran på 29.1, för kvinnor 40.0. För Lövgärdet ligger ohälsotalet totalt på 52.7, för män på 46.8, för kvinnor på 59.1. Det finns ingen statistik på åldersgruppen Unga vuxna, utan enbart den betydligt bredare gruppen 16-44 år. Också i den gruppen är siffrorna ungefär 50% högre i Lövgärdet jämfört med staden. I en jämförelse mellan stadsdelar är det enbart Bergsjön som har ett högre ohälsotal än Gunnared.

En annan indikator som finns i tillgänglig statistik är högsta utbildningsnivå. Andelen med högst grundskoleutbildning är i Lövgärdet 27.7%, jämfört med 13.7 för Göteborg som helhet. Andelen med eftergymnasial utbildning, tre år eller mer, är 12.0%. I hela Göteborg är motsvarande siffra 29.9%. Andel elever med ej fullständiga betyg från åk 9 i Lövgärdet 34.8%, jämfört med Göteborgssnittet 14.4%.³

Vad gäller försörjningsstöd kan man av statistiken utläsa att det är närmare tre gånger så hög andel socialbidragstagare bland unga 20-24 år i Gunnared jämfört med Göteborg som helhet (28 resp 10 procent av befolkningen).⁴ Siffror för Lövgärdet som egen stadsdel kan inte utläsas.

Flera av de indikatorer som nämns i ansökan när det gäller effekten av Framtidsspår går inte att mäta, eftersom det inte finns relevanta ingångsvärden. Detta gäller till exempel upplevd hälsa, upplevd boendesituation och antal brottsdömda. Den statistiken finns överhuvudtaget inte nedbruten på stadsdelsnivå. I viss utsträckning görs en mätning av upplevd hälsa och upplevd boendesituation bland deltagare i verksamheten Ingången, men underlaget är för litet för att dra några slutsatser.

---

² Lägesöversikt. Projekt Unga Vuxna. Västra Götalandsregionen, dec 2007.

³ Barnbokslut 2008 för SDN Gunnared

⁴ Uppgifter från IFO, SDF Gunnared

Mål, målgrupper och process - lägesbeskrivning i Framtidsspårs organisationer dec 2008/jan 2009

Den metod som använts för insamlande av underlag är intervjuer. Samtliga 10 som sitter i styrgruppen har intervjuats, antingen per telefon eller på plats. Vidare har projektledare, samt delprojektledare för Ingången och folkhögskolekursen intervjuats. Även planeringsledaren för folkhälsoarbetet i Gunnared har intervjuats.

Intervjuerna har rört sig kring tre tematiska områden – mål med projektet, problembeskrivning/målgrupp och process/struktur i Framtidsspår. Syftet har varit att kartlägga var organisationerna befinner sig i förståelsen av projektets problemområde, utmaningar och mål, i början av projektiden. Att kunna jämföra denna kartläggning i slutet av projektiden kommer att ge en god möjlighet att undersöka den process som ett projekt av den här karaktären innehåller.

Mål

Frågorna har rört hur det övergripande målet med Framtidsspår kan beskrivas, vilka hinder/vilka möjligheter informanten ser för sin egen organisation att infria målet, hur ev hinder kan överbryggas, vad som är den egna organisationens bidrag (input) och vad man räknar med att få tillbaka (output) genom sin medverkan i projektet samt vilka mervärden man hoppas att projektet ska kunna ge.

Nedan redovisas svaren i ett antal citat och därefter i en sammanfattning av utvärderaren. Utvärderarens egna iakttagelser, reflektioner och rekommendationer lämnas i ett separat avslutande avsnitt.

Om det övergripande målet:

”Det finns två plan: 1. Myndigheter och verksamheter som jobbar med målgruppen unga vuxna ska finna varandra och inte jobba dubbelt. 2. Det övergripande målet att unga vuxna får del av det de har behov av. Både organisations- och individperspektiv.” (Eva Sundqvist, socialchef, Individ och Familjeomsorg, SDF Gunnared).

”---att få behövande unga att bli självgående, klara sin försörjning själva, att bli behövda i stället för att vara behövande.” (Eva Magnusson, föreningen Eklövet)

”att skapa möjligheten för unga människor i Lövgärdet att gå in i sin vuxenroll. Det gör man ju normalt, men det här är ungdomar som inte fått de förutsättningar som behövs för att komma in i ett vuxenliv.” (Jan Nilsson, distriktschef, Bostads AB Poseidon)

”Att nå målgruppen, att utveckla metodplattformen och föra det här vidare. --- Hade man haft en mall, en plattform, för att ta hand om ungdomar på ett sätt där olika organisationer bidrar med vad de kan – så hade det varit jättebra.” (Göran Fischer, områdesansvarig, Stena Fastigheter AB)

Om hinder för att infria målet:

"Hinder är att ekonomin och de politiska viljorna inte stämmer överens med det vi kan göra. Det handlar inte om att politikerna inte vill, men om vi inte har resurser så är det svårt. Framtidsspårs övergripande syfte är vårt syfte. Möjligheterna är enorma – att tillsammans kan vi göra mer. Framförallt att man bygger nätverk, lär känna varandra är fantastiskt. Ett resultat är att IFO pratar med oss på ett annat sätt. Det är inte så naturligt att hitta de plattformarna för samarbete i den vanliga organisationen. Allt borde utgå från brukarna, idag får brukarna gå till varje instans. Man borde sätta brukaren i fokus mer." (Maria Modig, enhetschef, Fritid Gunnared)

"Hindren är att vi inte tillräckligt tydligt kan lyfta oss över vardagen och se det nya sättet att jobba tillsammans och närma oss problemet, inte specifikt för min organisation utan rent allmänt, att vi jobbar kvar sida vid sida utan bryta vallarna emellan organisationerna. Ingen styrelse mäter årsresultatet på det viset, inte heller vår – alltså hur mycket har vi suddat ut gränserna gentemot andra organisationer, det finns något i varje organisation som gör att man vill vårda sin egen organisation. Det kan göra att man inte prioriterar samverkan så mycket." (Bengt Andreasson, projektledare Framtidsspår, Göteborgs Räddningsmission).

"Det handlar om en större fråga för skolan – vad ska vi lägga våra resurser på? Ska vi finnas ute i förorten, alla har ett stort engagemang för att vi är här. Men hur vi på sikt ska vara det, det handlar om resurser, att göra det åtagandet vi lovat är en kostnad för skolan. Då blir det i slutändan en prioriteringsfråga om var man ska satsa sina resurser. Det finns ett ärligt engagemang på skolan för att köra det här, ute i Lövgärdet, annars hade vi inte gjort det." (Kicki Karlsson, lärare Ljungskile folkhögskola).

Hur överbrygga hindren?

"Att överbrygga hindren kan vara genom att vara mindre fokuserad på den egna organisationen och mer på ungdomarnas process och förändring. Inte "what's in it for me" utan för målgruppen – unga." (Bengt Andreasson).

"Förankring i personalgrupperna, förståelse, känsla av att man är med, tid. Se också att det kanske räcker med en liten del." (Maria Modig)

Input – output?

"Kan man få några ungdomar att bli delaktiga i samhället och få dem att känna att de är en del av det, så har man fått en del tillbaka. När de fram till MÅL så har man fått väldigt mycket tillbaka, med allt vad det innebär i helt mätbara tal, som skillnaden mellan kostnaden med ungdom i samhället och kostnaden för ungdom utanför samhället." (Eva Magnusson)

"Vi kan få nöjda kunder. Alla de här ungdomarna har föräldrar, om det kommer fram att deras barn har fått möjligheten att lyckas genom att Poseidon var med i projektet, så är det jättebra exempel för oss." (Jan Nilsson)

"Vi vill vara en positiv kraft i Lövgärdet för människor som bor här. I den målsättningen blir Framtidsspår ytterligare en möjlighet." (Per Kjellberg, föreståndare, Rosa huset)

"Vi ger många nyskapande lösningar, för vi är vana att tänka utanför ramarna. --- Vi får in stor kunskap och erfarenhet också i områden som vi inte kan, t ex bostadsfrågor, utbildningsfrågor. När vi arbetar med andra professionella organisationer blir också mer professionella själva." (Veronica Morales, enhetschef, Göteborgs Räddningsmission)

Mervärden av projektet

"Vi kommer närmare målgruppen. Det man får är samverkanspartners. Vi som personal får personlig utveckling genom samarbetet med andra. Man lär sig en massa genom att ingå i ett EU-projekt." (Katrin Hakkopian, delprojektledare, United Sisters)

"Att få tydliga kanaler, att vara behjälpliga med varandras organisationer, återigen metodplattformen. Inte bara stirra sig blind på hinder utan se möjligheter. Fantastisk miljö som finns i Lövgärdet, viktigt att få fokus på det och inte bara på eländesbeskrivning av vad som hänt där." (Göran Fischer)

Sammanfattning

Flertalet av de intervjuade ser samverkan som ett viktigt mål i sig, något som kan bidra till det övergripande målet att situationen och förutsättningarna för unga förbättras. Hindren som gör det svårare, men som behöver överbryggas handlar om kommunikation, t ex genom att medarbetare måste känna till projektet, vidare handlar det om ekonomiska och politiska förutsättningar, men också om att komma över det revirtänkande som kan finnas mellan organisationer.

Problembeskrivning och målgrupp

Här handlade frågorna om behoven hos målgruppen, unga i utanförskap, och vilka bidrag den egna organisationen och projektet Framtidsspår kan ge för att möta ungas behov. Till sist frågades även om varför projektet behövs, vad det kan/ska göra som inte de olika organisationerna skulle kunna gjort var för sig.

Behoven hos unga

"De har behov av att ha någon i närheten som kan uppmuntra dem att ta nästa steg, en vuxen i närheten som är uppmärksam på deras behov. Unga har brist på förebilder och vuxna i sin närhet." (Katrin Hakkopian)

"Tidigare har de inte kunnat styra över sin framtid, nu kan de, genom att få komplett gymnasiebetyg, hålla liv i sina drömmar, som de nästan släppt på vägen, för steget till en folkhögskola eller komvux har varit för långt. Målgruppen ser inte riktigt ut som vi hade förväntat oss; de är skärpta, det handlar bara om koncentration, hitta den inre drivkraften." (Kicki Karlsson)

"Man behöver få ett grundläggande framtidshopp, att man kan påverka sitt eget liv. Utanförskapet beror på ens socioekonomiska grundförutsättningar. Därför är det generellt större utanförskap i nordost än i många andra delar av Göteborg." (Eva Sundquist)

"Det finns behov av att få ta del av en tryggare värld, hur livet kan vara, i positiv bemärkelse. Det enda som finns för många är organiserad brottslighet, den bild som samhället ger av det goda livet, finns inte som en bild för unga här". (Mikael Holvila och Carina Sjölin, Ingången)

"Det handlar om KASAM – känslan av sammanhang, att vara behövd, det behöver alla." (Maria Modig)

"---våldigt olika beroende på var man befinner sig, är man nära arbetslivet så är det andra behov än om man har strulat hela skolgången, då behöver man kanske primärt få struktur i sin vardag". (Ulf Lager, regionchef, Bilda)

"Att bli sedd, tagen på allvar, att man har rätt till delaktighet i samhället, att få vara någon sett ur samhällets ögon, att ha en roll i samhället". (Tomas Rydsmo, rektor, Ljungskile folkhögskola)

Om att möta ungas behov och varför projektet behövs

"Det är oerhört viktigt att barn och familjer får stöd så att barnen klarar sin utbildning. Men det behövs bredare anslag. Få ut några socialsekreterare från kontoren, samarbeta med föreningar, det finns så många barn och unga som behöver stöd, det stödet kan man inte ge om alla socialsekreterare sitter på sina kontor. --- Samverkar vi inte kommer vi aldrig att kunna göra det som behöver göras. Alla verksamheter tänker stuprörmässigt "det blir bättre" [så småningom]. Ju tidigare man ser något, desto mindre insatser behövs oftast." (Siv Andersson)

"Jag kan inte allt om Socialtjänsten och Folkhögskolan, men tillsammans kan vi skapa en lösning för en individ, som vi inte tänkt på tidigare. --- Man utnyttjar varandras kontaktnät och arbetssätt och kunskap om varandra." (Jan Nilsson)

"Det som blir Framtidsspårs bidrag är inte att vi tillskapat en massa nya tjänster och verksamheter, utan ett nytt förhållningssätt, som gör att de flesta verksamheter kommer att kunna finnas kvar i en eller annan form." (Bengt Andreasson)

"Hellre överraska och göra lite mer än vad man lovat, det är farligt att lova för mycket. Äldre tror sig veta vad ungdomar vill ha, men att fråga ungdomar direkt gör det visserligen svårare att budgetera, men det vore mer verkningsfullt. --- Vi måste testa oss fram själva, göra små projekt och testa. Det passar bra i Framtidsspår med den tekniken." (Göran Fischer)

"Projektet ska vara en ledsagare för de här ungdomarna. Man går ut och in i olika roller och sammanhang, då behöver man en vägvisare, en ledsagare, som hjälper en att hitta rätt och förklara det man är med om och upplever." (Maria Modig)

"Under projektets gång är det viktigt att veta hur det går för målgruppen. --- via möten vi har blir det en annan slags möjlighet till uppföljning än vad som annars hade varit möjligt." (Eva Magnusson)

"Pinsamt självklart, men faktum är att vi har så mycket omkring oss så att vi inte ser vad dom andra gör." (Per Kjellberg)

Sammanfattning

Också när det kommer till ungas behov återkommer många till behovet av samordning av det stöd som unga behöver. Agerar de olika organisationerna med stuprörstänkande försvårar det för unga att utvecklas och mogna. Det bidrag man hoppas att projektet ska ge är både ett samlat angreppssätt och att förmedla en annan bild av området och de unga som är projektets målgrupp än vad som ofta kablas ut i media. Det är viktigt att organisationerna också förmår bryta den besvikelse som många av de här ungdomarna mött tidigare i livet.

Process & Struktur

Frågorna handlade om ev utveckling av informantens föreställning om projektet under den tid som förflutit, från att ansökan skisserades till idag. Vidare frågades det om delaktighet i projektet och behov av lärande/kompetensutveckling, samt synen på struktur, ägarskap och ledning av projektet.

Om utveckling under den tid som varit

"En resa har det definitivt varit. När det gäller målgruppen stämmer den väl överens med den jag fick tidigt. Vår insats: vi trodde mer att det skulle vara prova-på-skola, inte en sån tydlig inriktning på gymnasiebehörighet, det har blivit mer formell utbildning." (Tomas Rydsmo)

"Styrgruppen började med visionen och drömbilden, hur det skulle genomföras har vi inte arbetat tillräckligt med". (Veronica Morales)

"Jag blir mer och mer övertygad när jag ser i kontakterna att de goda krafterna kommer samman, att det gör skillnad i människors liv, jag blir stärkt i arbetssättet." (Per Kjellberg)

"Vi har jobbat mycket med att få ihop oss i gruppen och få förtroende för varandra. Det har tagit den tid det har behövt, men nu vet vi vilka vi är, så nu börjar vi prata konkreta lösningar istället för organisationsfrågor, och det är först nu." (Jan Nilsson)

"Själva förändringsprocessen är mycket mer komplex och svår än vad jag trodde den skulle vara. Och samtidigt har övertygelsen om att det faktiskt går att förändra stärkts." (Bengt Andreasson)

"Jag tycker att man är med på tåget mer idag. Idag finns en stor medvetenhet om projektet i förvaltningen, alltifrån högsta chef och neråt i de berörda enheterna, men även planeringsenheten har lite koll på det. Vi har blivit mer sammansvetsade." (Maria Modig)

"Idag ser jag helheten på ett helt annat sätt än när jag började i projektet för ett par månader sen." (Eva Magnusson)

"I början var man en samarbetspartner, men nu känns det som att man är med och äger projektet".
(Katrín Hakkopian)

"Jag funderade i början på om projektet verkligen behövdes, men det gör jag inte idag. När man har mer kontakt får man automatiskt en kunskap, som man inte visste att man inte hade. Det är en effekt av samverkan." (Eva Sundqvist)

Om delaktighet och lärande

"Leder detta arbete till att man kommer ur ett utanförskap och kan ta ett aktivt ansvar för sitt eget liv? Fortfarande finns lite kunskap att vila på." (Eva Sundqvist)

"När Framtidsspår kommer till den korsningen där bostadsfrågan kommer in, då kan det bli olika lösningar som behövs, utifrån våra olika möjligheter." (Göran Fischer)

"Vad kan vi få ut av utvärdering och mål, kan det ligga till nytta för framtiden för vår egen organisation och vår personal – en förhoppning vi har. --- Om vi kunde ta tillvara de människor som blir arbetslösa i någon aktivitet som också skulle gynna ungdomar. Försöka skapa alternativ inne i bostadsområden att göra något. Det är en utmaning för oss att hitta sådana uppgifter." (Jan Nilsson)

"Delaktighet från eleverna – de måste få höras och synas. De kanske borde vara med i såna sammanhang som vi, kanske finnas representanter för ungdomarna i möten, om vi diskuterar framtiden i Lövgärdet så borde de finnas med." (Kicki Karlsson)

"Vi måste hitta former för fortsatt medborgarinflytande, gäller allt. Vi måste utveckla samhällsarbetet i Lövgärdet, ut från kontoren till människors verklighet." (Siv Andersson)

Om struktur, ägarskap och ledning

"Det jag inte riktigt vet hur det har blivit är vad som hänt med de två operativa grupperna.--- Det här handlar om strukturen, som behöver förtydligas." (Ulf Lager)

"Styrningen har brister, projektledningen måste underlätta och vara bättre förberedd inför möten. --- Vad jag är rädd för är att de aktiviteter som vi gör så bra tillsammans i Lövgärdet ska få Gunnareds SDN att tro att vi ska ta över ansvaret så att SDN skjuter sina resurser till Gårdsten, där ungdomskriminalitet har vuxit lavinartat det senaste halvåret." (Jan Nilsson)

"Bengt är nätverksmänniskan, utan honom hade det fallit. Att Räddningsmissionen är huvudman är kanonbra, samtidigt som det är sorgligt att kommunen inte kan göra det själv. --- Information, kortfattat vad handlar Framtidsspår om – skulle underlätta. Både bland dem vi jobbar med och brukare." (Maria Modig)

"Jag tycker det är bra att det är en icke-myndighet som är projektägare. --- Ur ungdomarnas perspektiv är det också mycket lättare att ta till sig vad någon annan än myndigheten gör." (Eva Sundqvist)

Sammanfattning

Alla betonar på lite olika sätt att det skett en utveckling under den relativt korta tid som projektet pågått. Att samverkan betyder mycket återkommer, liksom att en förändringsprocess är svår och tar tid. De flesta tycker sig vara delaktiga i den mån man önskar i projektet. Men en lärare i folkhögskolan framför den viktiga synpunkten om delaktighet av unga, något vi återkommer till i avsnittet om intervjuer med ungdomarna. Det lärande som flera uttrycker behov av är dels projektadministration och –ekonomi, dels hur det förändringsarbete som Framtidsspår vill utgöra kan implementeras i ett lärande i organisationen. Det framkommer flera synpunkter på struktur och ledning i projektet. Ingen är missnöjd med projektägare eller ledning i sig, men man pekar på flera behov av förtydliganden, när det gäller t ex organisationsbeskrivning och olika personers/organisationers roller samt kommunikation/information i form av broschyr och hemsida.

Får vi vara med? – ungas delaktighet i Framtidsspår

Ungdomar i heltidsverksamheterna Ingången och Ljungkile folkhögskola har intervjuats i mindre grupper, tre-fyra ungdomar i varje grupp. Totalt har elva ungdomar i folkhögskolan och tre i Ingången intervjuats.

Frågorna har rört bakgrunden till att deltagarna började i verksamheten, deras intryck av verksamheten, deras framtidsplaner, deras beskrivning av Lövgärdet som stadsdel, samt slutligen frågan om delaktighet i beslutsfattande möten i Framtidsspår.

Bland ungdomarna i folkhögskolan blev några hänvisade dit från sin socialsekreterare, andra har fått tips av kompisar, som hade börjat eller var på väg in, ett par hade fått reda på det via tjejgruppen GUTS, (vilket i sig är ett tecken på att samverkan mellan organisationerna har kommit igång). Alla ungdomarna på Ingången hade blivit hänvisade dit av sin socialsekreterare. Flertalet var arbetslösa innan de började på folkhögskolan eller Ingången. Bland ungdomarna i folkhögskolan gick majoriteten ut gymnasiet i somras, men utan fullständiga betyg. Ungdomarna på Ingången hade oavslutade gymnasiestudier bakom sig.

Ungdomarna i folkhögskolan är överväldigande positiva om sin skola. Det bästa är att det är en liten grupp, att man har bra lärare, att det är en god och trygg stämning i gruppen, att man jobbar individuellt, att skolan ligger nära bostaden. Flera beskriver skolan som en familj, att det är mer klasskänsla här jämfört med i gymnasiet.

En annan fördel är att *"om man mår dåligt här märker läraren det direkt och pratar med oss"*.

”Familjekänslan kommer av att vi är en lite mindre grupp, att vi gjort flera saker tillsammans. Började när vi fick bestämma, tillsammans måla lokalerna etc.”

Ungdomarna berättade att inför skolstarten fick de vara med i val av färger men också hjälpa till praktiskt att göra lokalerna i ordning. Det skapade också en hemkänsla och ett ansvar för lokalerna.

Också ungdomarna på Ingången är positiva till sin verksamhet. Att ha något att göra, att få rutiner med tider och att ha ett stort stöd i personalen, uttrycks som det centrala.

Framtidsplanerna är högst varierande. Att bli advokat, fordonskonstruktör, fotbollsproffs, polis, fritidsledare, lastbilschaufför är de yrkesdrömmar som nämns. Andra uttrycker bara att man vill bli klar med skolan, bli piggare på dagarna, få ett jobb och tjäna egna pengar.

Vad tänker du att du gör om ett år? Och om fem år? var ett par frågor. Flera planerar att fortfarande plugga om ett år, några tänker att man då går på andra utbildningar än där man är nu – universitet, KY-utbildning, pluggar utomlands. Om fem år tror många att man kommer att bo utomlands - Los Angeles eller Dubai - eller har valt att plugga vidare, eller hittat sitt drömjobb. Flera hoppas ha familj och barn inom en femårsperiod.

På frågan om man kommer att stanna kvar i Lövgärdet svarar i stort sett samtliga att man inte vill eller hoppas det. Många säger med eftertryck att man vill flytta från Lövgärdet så snart som bara möjligt. Anledningen, vilket leder oss in på nästa fråga - hur ungdomarna ser på situationen för Lövgärdet som stadsdel - är att man ser en försämring av området, både när det gäller serviceutbud, men också i hur området har ändrat karaktär:

”Knappt man vågar gå ut. Skottlossningar, rån, bilbomber – allt händer. Polisen kommer inte, alltid när det är försent.”

”Många föräldrar har inte pli på sina barn längre. Vissa har förlorat nån av sina föräldrar, lätt att hamna i skit. En 13-åring kan få tag på allt skit (droger) hur lätt som helst.”

”Om någon frågar, t ex vid en jobbintervju: Var kommer du från? Och man svarar Angered – då är dom inte intresserade.”

Sammantaget ger ungdomarna alltså en dyster bild av området. De flesta menar att det förändrats/försämrats betydligt på olika sätt. Av deras beskrivningar får man känslan av att det är länge sen de här ungdomarna var barn/tonåringar själva, fastän de flesta bara är i 20-årsåldern.

Många uttrycker alltså att de är på väg någon annanstans, att man inte vill stanna kvar i detta område som innehåller så mycket negativt. Kanske är detta också ett uttryck för att distansera sig från en stigmatiserad självbild. Man behåller sin stolthet genom att säga att det var bättre förut, det blir ett sätt att markera – jag hör inte hemma här, jag vill inte förknippas med det här området. Innebär det att ungdomarna har köpt den mediala bild av förorten som ett problemtyngt område präglad av utanförskap?

Slutligen ställdes frågan om delaktighet i projektet. Skulle du vilja vara med och diskutera och besluta om vad som ska göras? Löd en fråga och en annan: Är det något du skulle vilja säga till dem som beslutar?

För det första är eleverna i Folkhögskolan angelägna att framföra "till dem som beslutar" att inte lägga ner deras verksamhet. Men flera, både av deltagarna i Folkhögskolan och ett par av deltagarna i Ingången har större intresse än så:

"Om man skulle kunna påverka så att skolan ska vara kvar skulle jag gärna vilja vara med och besluta."

"Ja, vi skulle gärna vilja vara med och besluta. Jag hade gärna tagit en persons plats i styrelsen."

Reflektioner & rekommendationer

Utvärderarens reflektion kring målgrupp, innehåll, mål och mätbarhet

Framtidsspår har ett brett anslag. Målgruppen Unga är i och för sig avgränsad åldersmässigt, och projektet genomförs i ett geografiskt begränsat område, men att "förebygga att unga människor hamnar i utanförskap och genom detta främja ungas väg till etablering på arbetsmarknaden" öppnar för en vid tolkning av aktiviteter i genomförandet. Och det är precis så projektägare och samverkanspartner vill se det – detta är inget traditionellt arbetsmarknadsprojekt, som enbart sysselsätter ett antal personer som under en längre tid befunnit sig utanför arbetsmarknaden. Målgruppen är betydligt mer differentierad – och därför också verksamheten. Där finns de som verkligen stått utanför en längre tid och kanske inte ens varit i närheten, de som behöver en lång startsträcka bara för att komma in i enkla rutiner som att komma upp på morgonen, äta måltider, passa tider. För dem finns heltidsverksamheten Ingången, ett samarbete mellan projektägaren, Göteborgs Räddningsmission, och Individ och Familjeomsorg, SDF Gunnared. Andra ungdomar är målinriktade redan från början och behöver bara ett stöd som uppmuntrar dem att komma över mållinjen. De har redan ambitionerna – att fullgöra studier, att komma vidare. För dem finns en folkhögskolekurs i Ljungkile folkhögskolas regi. Utbildningen ger gymnasiekompetens och vänder sig alltså till dem med inga eller ofullständiga gymnasiebetyg. Också här ligger ett praktiskt samarbete med Individ och Familjeomsorg till grund. Flertalet av elever går utbildningen med bibehållet försörjningsstöd, vilket gör tröskeln lägre för att börja.

Sedan finns det en stor målgrupp unga, varav många fortfarande går i skolan, men som deltar regelbundet i gruppaktiviteter kopplade till Framtidsspår – tjejgrupper, dansgrupper, musikverksamhet. Och till sist finns de som deltar i den öppna verksamheten i Rosa huset, på Fritidsgården eller i Eklövet. Det är dessa båda senare grupper som verkligen vill fungera förebyggande och främjande. Det är logiskt och medvetet med denna ansats och att anpassa verksamheten till det och inte begränsa den till konventionella arbetsmarknadsåtgärder. Men det ställer också krav på tydlighet i projektet. Risken finns att projektet blir gränslöst. Vad är förebyggande och främjande? Kan all verksamhet räknas in? Det krävs en medvetenhet, så att det finns en klar och tydlig röd tråd, som kan beskriva hur allt hör samman. Den beskrivningen lyser

ibland med sin frånvaro. Därför har det varit/är oklart också för projektets samverkanspartner vad som "räknas" som verksamheter i Framtidsspår och varför.

Framtidsspår betonar helhetsperspektivet i sin projektbeskrivning. I denna helhet ingår inte bara att omfatta många olika typer av verksamhet, men också att utveckla samarbetet mellan de ingående organisationerna. Man talar om att en "metodplattform och manual kommer att utvecklas för hur samverkan skall ske för att förbättra förutsättningar för ungas väg till vuxen- och arbetsliv". Det låter ambitiöst – och det är det. Men frågan är om någon vet hur denna metodplattform ska se ut, vad den innehåller och vad det står i en manual för ökad samverkan, som skall förbättra vuxenblivandet för unga i Lövgärdet. Och hur ska den arbetas fram? Här behövs både information och diskussion för att komma vidare och utveckla i praktiken det som man i teorin har beskrivit att man vill göra.

Planeringsledare Siv Andersson, som inte deltar i projektet men som följt framväxten av det är tveksam: "Det finns ingen metod med stort M. --- Istället för metod skulle jag vilja att det handlar om förhållningssätt. Det skulle präglas av att barns och familjs behov styr vad vi ska göra, och att det sker genom samverkan och att man är flexibel. Se hela lokalsamhället som en resurs! Blinda fläckar för Individ och Familjeomsorg är att man inte har den kännedom som man har i föreningslivet."

Som utvärderare håller jag med. "Metodplattform" och "manual" känns snävt, avgränsande snarare än en dörröppnare. Innebörden med ökad samverkan genom ett förändrat förhållningssätt, där alla ser varandra som resurser och övar sig i att tänka utanför ramarna – det är absolut en framkomlig väg. Och det är också den väg som Framtidsspår börjat på, vilket bekräftas genom alla intervjuer, där gång på gång en bredare och mer reflekterad syn på samverkan uttrycks. Kanske är det en "samverkansplattform" som vi behöver tala om, snarare än en "metodplattform". Och manualen handlar väl i så fall om hur man konkret och praktiskt i olika situationer, verksamheter och planering kan utveckla en organisatorisk samverkan, hela tiden med de enskilda ungdomarnas bästa för ögonen. En vital del som saknas för att man ska kunna tala om en "plattform" är en rent virtuell plats där information, dokumentation och diskussion kan mötas. Fortfarande finns ingen hemsida för projektet och flera påtalar brist på information. Man har inte ens tagit fram en informationsbroschyr om Framtidsspår. Nu är både detta och hemsida på gång, men det är inte tillfredsställande att det har dröjt tills man är nio månader in i projektet. Enligt projektplanen ligger inte produktion av hemsida för projektet med i första året, utan det andra. Det är en brist, det hade varit en fördel om den hade funnits på plats för att underbygga och förstärka den samverkan som skett och är under utveckling.

I projektbeskrivningen har man kopplat mål till tre definierade målgrupper. Förutom den självklara målgruppen unga är projektets samverkanspartner i sig en målgrupp. För dessa är målet att utveckla samverkan i en modell, det som i ansökan benämns "metodplattform" och "manual". Det är strategiskt riktigt att se målgrupperna i en bredare kontext. Därför är det logiskt och helt i enlighet med programintentionerna i socialfondsprogrammet – där strategisk påverkan är ett av de bärande kriterierna - att också definiera en tredje målgrupp – det omgivande samhället. När det gäller denna bredare målgrupp handlar målet om att påverka strukturer som försvårar ungas etablering. Den omtalade "modellen" ska tjäna som spridnings- och inspirationsverktyg för andra stadsdelar och kommuner. Det här är ett lovligt om än något svåruppnåeligt mål. Förhoppningsvis kan Framtidsspår bli framgångsrikt och under sin treårsperiod utveckla en samverkan som implementeras i

organisationerna och kan leva sitt fortsatta liv efter projekttidens slut. Men en modell låter sig svårligen exporteras. Vad det handlar om är basalt att upprätta förtroende och tillitsfulla professionella relationer mellan olika aktörer. Detta tar sin tid, är guld värt, men kan inte enkelt lyftas över till andra stadsdelar eller kommuner. Kanske kan man bryta ner konceptet och se på hur man gick tillväga för att skapa detta förhållningssätt.

Redan nu har Framtidsspår nått långt när det gäller organisatorisk samverkan och det finns all anledning att med förväntan se fram emot de två år som återstår. Med tanke på hur uppskattande samtliga informanter talar om den samverkan som redan nu uppnåtts, är förutsättningarna goda för att man under projekttiden ska etablera en samverkan som kan leva vidare för egen maskin, utan projektfinansiering.

Flera betonar projektledarens roll för framgång i projektet. Detta är en viktig iakttagelse. För att organisationerna ska lära känna varandra, knytas samman och börja en aktiv samverkan, behövs en nätverkare, med lokal förankring och kännedom om de ingående organisationerna och deras förutsättningar. Detta har Framtidsspår och det är säkerligen en av framgångsfaktorerna till den samverkan som har kommit igång.

Hur ska man kunna mäta resultaten i Framtidsspår? Av de mål som definierats i ansökan är flera inte mätbara, vilket konstaterats ovan, i avsnittet Nulägesbeskrivning – Base line study Lövgärdet. Det finns inga gjorda undersökningar på upplevd hälsa eller upplevd boendesituation, åtminstone inte nedbrutet på stadsdelsnivå. Det är beklagligt, det hade varit intressanta mätvärden att utvärdera. I mindre utsträckning sker en sådan här mätning i verksamheten Ingången, där man använder instrumentet Rickters scale, som går ut på att deltagarna gör en självskattning. Upplevd hälsa och upplevd boendesituation är ett par av de indikatorer som deltagarna får värdera. Skattningen upprepas sex månader senare för att deltagaren själv ska ges möjlighet att se och reflektera över förändringar i självskattningen. Undersökningsmetoden är intressant, men underlaget är för litet för att dra några slutsatser. Ambitionen i ansökan är alltså god och det hade varit mycket intressant att studera såväl upplevd hälsa som upplevd boendesituation, men det låter sig alltså inte enkelt göras. Inte heller antal brottsdömda i Gunnared som stadsdel går att mäta, det finns ingen sådan statistik. Att socialbidragen i den aktuella målgruppen ska minska med 10% är mätbart. Däremot kan man naturligtvis diskutera i vilken utsträckning projektet bidrar till en ev minskning. Omvärldsfaktorer som till exempel en allmän konjunktursvängning betyder förmodligen mer för ökning eller minskning av det sammanlagda socialbidraget än ett enskilt projekt för unga i området. Det talas också om minskad skadegörelse i området som ett mätbart mål. Inte heller detta låter sig enkelt göras. Av de båda bostadsbolag som ingår har det ena sådan statistik, det andra inte. Och återigen – hur mycket av en eventuell förändring går att härleda till ett enskilt projekt och dess inverkan på en hel stadsdel. För att göra den här typen av utvärdering krävs både att ingångsvärden kan fastställas och att det finns referensområden, som man kan jämföra emot.

Med dessa reservationer är ändå projektbeskrivningen både god och välbeskriven. Såväl problemområde, målgrupper som aktiviteter är utförligt beskrivna och vi kan redan nu konstatera att projektet är på god väg mot de uppsatta målen.

Några rekommendationer till Framtidsspår

Utifrån gjorda intervjuer och iakttagelser finns ett antal rekommendationer som kan lämnas till styrgruppen i Framtidsspår för åtgärder eller fortsatt diskussion:

Ungas delaktighet

Detta är en central och oerhört viktig fråga. Ungdomar vill vara delaktiga i projektets styrgrupp. Frågan ställdes av mig som utvärderare, utan några andra förhoppningar än att man möjligen skulle bidra med någon synpunkt till styrgruppen. Att det faktiskt visade sig att det fanns deltagare, både i folkhögskolekursen och i Ingången som rakt av sa att man var intresserad av att på något sätt ingå i projektets styrgrupp är både överraskande och glädjande. Och det är i sig en utmaning till styrgruppen: hur möjliggöra detta?

Naturligtvis kan man bara bjuda in ett par ungdomar att sitta med i ordinarie styrgrupp och låta deras röst bli hörd. Men det ställer något högre krav än så. Hur möjliggör man för ungdomar, som inte har varken organisationsvana eller uthållighet att delta, att ändå delta så fullt ut som det är möjligt, i en styrande funktion i Framtidsspår? Det är en utmaning för styrgruppen i Framtidsspår, som jag som utvärderare, uppmuntrar till att ta sig an. Det är angeläget att ta in ungdomar i styrgruppen. Formerna för det behöver prövas och utvecklas.

Organisation

Organisationen i Framtidsspår är under utveckling. Det är helt naturligt, projektet håller på att hitta sina former och samverkan håller fortfarande på att etableras. Det är angeläget att snarast möjligt etablera de grupper som ska finnas i Framtidsspår. Ska det finnas en eller flera operativa grupper? Hur ser organisationen ut? Och hur kommuniceras den internt, inom projektorganisationerna?

Uppenbarligen har inte alla organisationerna riktigt klart för sig vad alla andra gör eller har för roller. Återigen kan det vara dags för en sådan presentation, även om mycket har uppnåtts när det gäller information, förståelse och kunskap om varandras organisationer.

Kommunikation

Det har påtalats av flera att det saknas till exempel en enkel informativ broschyr om projektet. Det är oerhört angeläget att en sådan producerad snarast. Kommunikationsmaterial efterfrågas, både för den interna kommunikationen, för att samverkanspartner kan sprida kunskap i sina resp organisationer om vad man vill åstadkomma och vad som görs i Framtidsspår och i den externa kommunikationen. Vidare skulle det underlätta för samverkan om man utvecklade en interaktiv hemsida, där både information kan läggas och diskussion kan föras.

Verksamhet som ingår

Som påtalat ovan är verksamheten – med nödvändighet – bred i Framtidsspår. Det är dock viktigt, för att inte säga nödvändigt, att diskutera vilka verksamheter som ska ingå. Förvisso sker det mycket lovvärda initiativ för unga i området, men vad ingår i projektet och varför? Vad är det som gör att en trumkurs i Svängdörren, en öppen kväll på Fritidsgården eller en samtalsgrupp hör samman och finns med som verksamheter i Framtidsspår? Svaret är att de svarar mot samma övergripande syfte – att möta ungdomar där de finns, att arbeta förebyggande och främjande där. Den verksamhet som ”räknas” in i Framtidsspår är den som finns upptagen i aktivitetsplanen. Säkerligen sker och kommer att ske beröringspunkter med andra och liknande verksamhet. Kan Framtidsspår genom sitt synsätt förmedla/ge synnergieffekter på annan verksamhet? Här behövs fortsatt reflektion bland projektets partner. Att den verksamhet som ingår i projektet kommuniceras med andra samverkanspartner är angeläget, för att alla ska ha en helhetsbild av Framtidsspår.

Nästa rapport

Denna rapport har koncentrerats till att bli en ingångsrapport. De iakttagelser som gjorts och de resultat som identifierats har strävat efter att ge goda ingångsvärden, såväl kvalitativt som kvantitativt.

Nästa rapport ska dels följa upp vad som hänt under det gångna året, men också fokusera på områdena Jämställdhet och Tillgänglighet, som denna rapport inte haft möjligheten att specifikt fokusera på.

Det är ett angeläget och spännande uppdrag att utvärdera Framtidsspår. Att som processutvärderare följa i och i någon mån delta i den process som Framtidsspår innebär, är oerhört stimulerande. Vi står fortfarande i början av ett viktigt stadsdelsbaserat förändringsarbete där många tunga aktörer i stadsdelen är aktiva. Alla uttrycker det positiva som projektet redan har inneburit. Det finns därför all anledning att med spänning fortsätta följa denna verksamhet.

Underlag och referenser

Projektbeskrivning Framtidsspår, ansökan till Europeiska Socialfonden

Statistiska uppgifter från Individ och Familjeomsorg, SDF Gunnared

Lägesöversikt. Projekt Unga Vuxna. Västra Götalandsregionen, dec 2007.

Barnbokslut 2008 för SDN Gunnared

Statistik från www.goteborg.se

Intervjuer med:

Eva Magnusson, styrelseledamot, Föreningen Eklövet

Tomas Rydsmo, rektor, Ljungskile folkhögskola

Göran Fischer, områdesansvarig, Stena Fastigheter i Göteborg AB

Jan Nilsson, distriktschef, Bostads AB Poseidon

Maria Modig, enhetschef, SDF Gunnared/Fritid

Eva Sundqvist, socialchef, SDF Gunnared/Individ och Familjeomsorg

Per Kjellberg, föreståndare, Lövgärdets missionskyrka/Rosa huset

Katrin Hakkopian, delprojektledare, Fryshuset/United Sisters

Ulf Lager, regionchef, Studieförbundet Bilda Väst

Veronica Morales, enhetschef, Göteborgs Räddningsmission

Bengt Andreasson, projektledare, Göteborgs Räddningsmission

Mikael Holvila och Carina Sjölin, delprojektledare, Ingången, Göteborgs Räddningsmission

Kicki Karlsson, lärare, Ljungskile folkhögskola

Siv Andersson, planeringsledare, SDF Gunnared

Danial, Maria, Assal, Therese, Edona, Jian, Marwah, Hussein, Milad, Carrar och Jessica, elever vid Ljungskile folkhögskola

Fredrik, Peter och Tommy, deltagare i Ingången